

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
bytem v ČR X
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
se sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha, ČAK 16640

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2024, č. j. OAM-778/ZA-ZA12-K03-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce úvodem své žaloby stručně shrnul dosavadní průběh řízení před žalovaným. Domnívá se, že byl zkrácen na svých právech, a napadá proto rozhodnutí v celém rozsahu jeho výroku. Žalovaný podle něj nezjistil dostatečně skutkový stav věci, nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a neprovedl potřebné důkazy, čímž měl porušit § 3, § 50 odst. 2, 3, 4 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“). Tyto obecné výtky rozvedl dále tak, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil rizika hrozící žalobci ve vlasti v souvislosti s jeho členstvím v X. Příslušníky této skupiny má ohrožovat nejen policie, ale též jiné místní bojůvky (tzv. kulty, angl. „cults“). Takové konflikty mají mnoho obětí a jsou problémem ve velké části Nigérie. Tyto skutečnosti si žalovaný nezjistil a rezignoval na obecnější zkoumání bezpečnostní situace. Ta je při tom v souvislosti s útoky hnutí Boko Haram na velmi špatné úrovni.
3. Na podporu svých tvrzení odkázal v žalobě na různé internetové zdroje, konkrétně na zprávy organizace Amnesty International „Nigeria: Rise in Cult Related killings in Rivers state“, ze dne 9. 1. 2020, a „Amnesty International Report 2020/21; The State of the World's Human Rights; Nigeria 2020“, ze dne 17. 4. 2021, dále zprávu Ministerstva zahraničí Spojených států (USDOS) „2020 Report on International Religious Freedom: Nigeria“, a zprávu Human Rights Watch „World Report 2021 – Nigeria“, ze dne 13. 1. 2021. Dále ke svému podání přiložil titulní strany internetových článků, jmenovitě ze serveru Punch „Cult clashes: New face of insecurity claiming lives in Edo“, ze dne 7. 10. 2023, článek ze serveru Daily Trust „3 Killed in Cult Clash in Edo“, ze dne 3. 6. 2024, článek ze serveru Daily Post Nigeria „Edo: Four killed in a fresh cult war“, ze dne 2 června 2024.
4. Dále žalobce namítl, že žalovaný byl povinen zjistit jeho zdravotní stav a situaci ohledně poskytování zdravotní péče v Nigérii. Odvolal se při tom na lékařskou zprávu přiloženou k žalobě. Poukázal dále na to, že rozhodnutí je dle jeho názoru nedostatečně odůvodněno co do neudělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany podle § 14 a § 14a zákona o azylu. Měl být posouzen jeho zdravotní stav, což žalovaný neučinil. Žalobce na něj nebyl komplexně doptán, i když v době provedení pohovoru již měl problémy s X a v současnosti čeká na termín operace X. K žalobě pak přiložil fotografii přeložené lékařské zprávy z vyšetření – magnetické rezonance ze dne 18. 1. 2023. Poslední přílohou byl Poukaz na vyšetření/ošetření ze dne 31. 5. 2024, vystavený společností Astramedis s.r.o., MUDr. M. P.
5. Žalobce navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 12. 7. 2024 nejprve obecně uvedl, že považuje žalobu za nedůvodnou a účelovou. Uvedené podání obecně upozorňuje na údajný rozpor s obecnými ustanoveními zákona o azylu a s.ř. bez konkrétních

- návazností. Ve vztahu k členství ve skupině X žaloba polemizuje se závěry žalovaného a nepřipustně rozšiřuje skutková tvrzení.
7. Žalobní námitky se pak mají zakládat na nesouhlasu s hodnocením důkazů žalovaným, který se opírá o izolovaný a tendenční výklad žalobce, jenž nevymezuje, které závěry a proč neobstojí.
 8. Odůvodnění napadeného rozhodnutí podle žalovaného v logickém sledu a srozumitelně vypořádává zjištěné skutečnosti a důvody závěrů žalovaného jsou z něj jasně zřejmé. Sdělení žalobce podle něj nevedou k závěru, že by měl důvodné obavy z pronásledování nebo mu hrozila vážná újma, a v tomto ohledu odkazuje na napadené rozhodnutí.
 9. Závěrem uvedl, že jeho rozhodnutí je věcně správné, zákonné, přezkoumatelné a netrpí vadami žalobou vytýkanými. Poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též jen „NSS“), podle níž nelze zaměňovat azyl s jinými instituty upravenými v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů.
 10. Navrhl proto, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

11. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
12. Žalobce podal dne 12. 6. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany (dále jen „žádost“). Při poskytnutí údajů k žádosti dne 15. 6. 2023 uvedl, že je státním příslušníkem X, národnosti X, dorozumí se jazykem anglickým a X, a je X. Je rozvedený, má jednu dceru, nezl. X. X., státní občanku X. Ta se svou matkou X. X. bydlí v X. S touto bývalou družkou nikdy sezdáni nebyli. Jako místo posledního pobytu ve vlasti označil město X, na adrese X. Uvedl, že je podporovatelem X, jejímž členem je jeho bratr. Na území České republiky přicestoval dne 9. 6. 2023 autobusem. Předtím pobýval mezi lety 2006 a 2014 v Česku a od roku 2014 v Polsku. V uvedené době cestoval turisticky po Evropě, ve Vídni si byl vyzvednout nový cestovní doklad. V průběhu svého pobytu ve druhé jmenované zemi dostal X, aktuálně se však cítí dobře. O mezinárodní ochranu žádá, protože se tu cítí bezpečně a chce být v kontaktu se svou dcerou, který mu její matka odpírá. Dále by chtěl mít normální přístup ke zdravotní péči.
13. Žalovaný si po tomto úkonu opatřil dne 14. 6. 2023 opis z evidence rejstříku trestů. Z něj zdejší soud zjistil, že žalobce byl v řízení vedeném před X pod sp. zn. X odsouzen rozsudkem ze dne X k trestu vyhoštění v trvání tří let. Toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno usnesením vydaným X dne X v řízení vedeným pod sp. zn. X. Trest byl vykonán dne 26. 6. 2017.
14. Žalobce dále v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 15. 6. 2023 uvedl, že se v Polsku necítil bezpečně, neboť neměl přístup k zdravotní péči a nebyl na území tohoto státu legálně. Měl zdravotní problémy vyžadující lékařskou péči, díky bratrovi z Nigérie se mu povedlo sehnat lékaře. V Česku se cítí bezpečně, zná to tu. Důvod, proč mu není umožněn kontakt s dcerou, nezná, bývalá družka si jej všude zablokovala, aby jej znemožnila. Společnou domácnost nikdy netvořili. V Polsku bydlel zpočátku u jiného Nigerijce, který mu poskytl pokoj, v němž přebýval asi tři měsíce. Následující dva roky žil na farmě u dalšího muže. Poté si pronajal pokoj, kde žil zbývajících sedm let. Tomuto pronajímateli platil nájem a on mu platil za jeho výpomoc na zahradě, později se staral i o zahrady sousedních domů. Dceři kupoval jídlo, oblečení a posílal peníze. Česko opustil v roce 2014 po problémech s policií, která jej zadržela, protože měl u sebe marihuanu. V té době se také začaly projevovat jeho zdravotní problémy, při pobytu v ruzyňské věznici začal vykašlávat krev. Návrat do Nigérie pro

něj není bezpečný, jeho bratr je politicky angažován, dříve byl X. Ve vlasti jiné rodinné příslušníky nemá. Ještě na škole v domovské zemi vstoupil do X, spojené s X. Členem této skupiny je dodnes, z čehož by podle svých slov mohl mít ve vlasti problémy. Účastnil se potyček místních gangů, byl zezadu bodnut nožem do nohy. Byť jsou uskupení jako X manipulována politickými stranami, samy tyto skupiny nejsou podle žalobce politicky angažované. Závěrem uvedl, že příbuzné v ČR nemá, jen známé.

15. Ve lhůtě stanovené žalovaným doplnil žalobce do spisu dva dokumenty v polštině označené shodně jako Karta historii zdrowia i choroby, ze dne 17. 1. 2023 a 31. 1. 2023. Z nich se podává, že žalobce měl v této době problémy s X a v minulosti se léčil se X. Dále do spisu založil rodný list č. 1905/2009 rovněž v polštině, potvrzující narození nezl. X. X., nar. dne X, vydaný Matričním úřadem v Lubinu (Urząd Stanu Cywilnego w Lubinie) dne 23. 11. 2009, a následně jeho změnu ze dne 9. 12. 2014. Z těchto dokumentů vyplývá, že žalobce je otcem uvedené nezletilé, byl do rodného listu své dcery zapsán právě dne 9. 12. 2014, a od téhož dne nese tato žalobcovo příjmení.
16. Dne 22. 8. 2023 založil žalobce do správního spisu dokument označený jako Lékařská zpráva, vystavený společností Medipevo s.r.o. Z něj plyne, že byl žalobce od 31. 7. 2023 registrován u tohoto poskytovatele zdravotních služeb.
17. Žalovaný si za účelem posouzení žádosti opatřil i několik zpráv o zemi původu. Konkrétně se jednalo o Informaci OAMP – Nigérie – Boko Haram – Aktuální situace a pole působnosti, Nábor nových členů, Potlačování Boko Haram, ze dne 20. 10. 2023, Informace OAMP – Nigérie – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 17. 7. 2023, Informaci MZV ČR, č. j. 126255-6/2023-MZV/LPTP – Nigérie – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 23. 10. 2023, a Informaci OAMP – Nigérie – Strana All Progressives Congress (APC) – Vznik a aktuální působení, Spory s opozicí, ze dne 14. 2. 2024. Soud z nich seznal následující skutečnosti. Z Informace OAMP – Nigérie – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 17. 7. 2023, vyplývá, že v Nigérii je vykonáván trest smrti a i když ústava země mučení zakazuje, může k němu docházet zejména v severních státech a ve věznicích. V Nigérii neprobíhá vnější ozbrojený konflikt, aktivity hnutí Boko Haram se pak soustředí zejména na sever země. Na severozápadě a jihu země probíhají střety mezi pastevci a zemědělci. Z Informace OAMP – Nigérie – Boko Haram – Aktuální situace a pole působnosti, Nábor nových členů, Potlačování Boko Haram, ze dne 20. 10. 2023, vychází, že se původní hnutí působící pod tímto názvem rozpadlo, jeho nástupnické organizace (Jamaat Ahlussunnah lid-Dawa wal-Jihad, JAS, a Islámský stát provincie západní Afrika, ISWAP) spolu soupeří o vliv, a děje se tak ve třech federálních státech na severovýchodě země (Borno, Yobe, Adamawa), určité odnože vznikají též ve státě Kano a Kogi. Z Informace MZV ČR, č. j. 126255-6/2023-MZV/LPTP – Nigérie – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 23. 10. 2023, vyplývá, že osoby pobývajících dlouhodobě v zahraničí nečelí ze strany státních orgánů diskriminačnímu jednání. To, zda se občan Nigérie pokusil získat mezinárodní ochranu, pak tyto instituce nesledují. Z Informace OAMP – Nigérie – Strana All Progressives Congress (APC) – Vznik a aktuální působení, Spory s opozicí, ze dne 14. 2. 2024, soud zjistil, že tato strana, jejímž X a kterou X, je v současnosti (od roku 2015 nepřetržitě) největší a vládní silou v Nigérii.

Hlavní opozici proti ní tvoří Peoples Democratic Party (PDP). Mezi stranami existuje spor ohledně regulérnosti některých proběhlých voleb.

18. Následně žalovaný dne 14. 5. 2024 vydal napadené rozhodnutí, s nímž byl žalobce seznámen v anglickém jazyce dne 3. 6. 2024, a převzal si i originální výtisk tohoto rozhodnutí. To vyplývá z protokolu o předání rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky MV ČR ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, vyhotoveného téhož dne.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a § 32 odst. 9 zákona o azylu.
20. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, jelikož k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) účastníci nevyjádřili s takovým projednáním věci svůj nesouhlas. Žalovaný pak v rámci svého vyjádření k žalobě výslovně nařízení jednání nepožadoval. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
21. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *„[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
22. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu *„[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“*
23. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu *„[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
24. Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *„[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v*

situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

25. Podle ustanovení § 32 odst. 9 zákona o azylu „[p]ři posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.“
26. Podle ustanovení § 3 s. ř. „[n]evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.“
27. Podle ustanovení § 71 odst. 1 s.ř.s. „[ž]aloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat (...) d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné“
28. Podle ustanovení § 75 odst. 1 s.ř.s. „[p]ři přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“
29. Podle ustanovení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice „[č]lenské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.“
30. Předně je třeba konstatovat, že část žaloby, označenou jako „žalobní body“ obsahující prakticky pouhé citace ustanovení s.ř. a zákona o azylu., nelze za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s. vůbec považovat. Podle právní věty rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, je povinností žalobce v žalobě přednést kromě konkrétních a individualizovaných námitek i právní náhled na věc, jež má být projednána, který „se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.“ Dále je třeba zmínit, že žaloba je formulována velmi obecně. V této souvislosti zdejší soud připomíná rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, podle něž „míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“ Soud tak nemůže přijmout pouhou citaci ustanovení s.ř. a zákona o azylu jako žalobní body, které jimi ve světle uvedené judikatury NSS být ani nemohou. Zároveň není jeho úkolem domýšlet obsah žaloby, neboť v takovém případě by nepřipustně vystoupil ze své přezkumné role, jak ji předpokládá s.ř.s.
31. Soud v kontextu výše uvedeného vycházel z dalšího textu žaloby, v němž identifikoval dvě námítky. První z nich spočívá v tom, že žalovaný nezjistil uspokojivě skutkový stav, neboť nedostatečně zkoumal bezpečnostní situaci v Nigérii (zejména v souvislosti s ozbrojenými střety kultů), ochranu před nimi ze strany státní moci a možnosti

pronásledování žalobce za členství v X. Namítá, že žalovaný tyto důkazy nesprávně zhodnotil. Druhá pak v tom, že rozhodnutí není uspokojivě odůvodněno právě co do neudělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany, neboť žalobce nebyl na svou situaci komplexně doptán, nebyl zjištěn jeho zdravotní stav a situace ohledně poskytování zdravotní péče v Nigérii.

32. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav věci a chybně jej vyhodnotil, a to ve vztahu k rizikům pronásledování, bezpečnostní situaci v zemi a střetům mezi tzv. kulty. Podle žalobce má být určitou odnoží X i X, jehož členem má dodnes být i žalobce. Ten nicméně ve sdělení údajů k žádosti a při pohovoru uvedl, že je podporovatelem X, která je X, a vůči níž X. Žalovaný správně vyhodnotil, že tvrzení žalobce je v tomto ohledu rozporné. Ten domovskou zemi navíc opustil v roce 2006, tedy ještě před vznikem strany X v roce X. Dále uvedl, že v roce X byly členové tohoto uskupení „v hledáčku policie“ kvůli vraždě studenta, a že při svém pobytu ve vlasti z toho důvodu vůbec nevycházel z domu. Tato tvrzená návštěva v zemi původu je však v rozporu s údaji poskytnutými žalobcem k žádosti, podle nichž žalobce od svého odchodu z domovské země cestoval pouze po Evropě, a to turisticky, případně pro nový cestovní doklad od Vídně. Lze tedy souhlasit se žalovaným, že žalobcův azylový příběh není věrohodný a obsahuje zásadní rozpory. Tvrzení týkající se obav z pronásledování jsou též poměrně vágní a neurčitá. Podle rozsudku NSS ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, „[o]becné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, (...) nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“ Žalovaný tedy postupoval správně, když dospěl k závěru, že ačkoliv situace v Nigérii podle uvedených zdrojů není utěšená, nelze z podkladů pro rozhodnutí seznat, že by žalobci hrozilo pronásledování nebo že by z něj měl mít odůvodněný strach v případě, že mu nebude udělen azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu.
33. Stejně tak nebyl prokázán důvod pro udělení doplňkové ochrany v podobě žalobci hrozící vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (ve znění do 30. 6. 2023). Žalovaný se uspokojivě vypořádal se všemi zákonnými důvody pro její udělení a došel k závěru, že pro to nejsou splněny podmínky. Žalobci podle shromážděných informací o zemi původu nehrozí trest smrti, mučení či jiné nelidské zacházení, s ohledem na místo jeho posledního pobytu ani riziko v souvislosti s vnitřním ozbrojeným konfliktem. Žalovaný rovněž uspokojivě vypořádal, že neudělení doplňkové ochrany nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky, což byl další potenciální důvod u žádostí podaných do 30. 6. 2023. Podle usnesení NSS ze dne 28. 4. 2021, č. j. 4 Azs 401/2020-28, jež se zabývalo vztahem zákona o azylu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), lze v judikatuře „v podstatě vysledovat tři základní okruhy situací, kdy by nucené opuštění hostitelské země mohlo představovat porušení práva na soukromý či rodinný život (ve smyslu čl. 8 EÚLP, pozn. soud). Bude tomu tak 1) je-li stěžovatel vážně nemocen, přičemž v zemi původu by se mu nedostalo potřebné péče (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89), 2) je-li zásadním způsobem odkázán na péči jiné osoby, nebo sám o jinou osobu pečuje, přičemž tato je na jeho péči významně závislá (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), 3) strávil-li žadatel na území hostitelského státu výraznou část svého dětství a má v něm vybudovány sociální vazby, zatímco v zemi původu nikdy žádné významné vazby neměl (např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 7. 2020 ve věci č. 25402/14 - Pormes proti Nizozemsku).“ Uvedené usnesení se sice blíže

dotýkalo humanitárního azylu, nicméně soud na něj odkazuje v souvislosti s § 14a odst. 2 písm. d) (ve znění do 30. 6. 2023) právě v souvislosti s mezinárodními závazky, které pro Českou republiku plynou z EÚLP. Doplnkovou ochranu za účelem ochrany rodinného života by bylo možné udělit pouze ve velmi specifických případech, jejichž intenzity případná újma žalobce nedosahuje. Ten navíc jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany výslovně uvedl, že se v České republice cítí bezpečně a chce mít normální přístup ke zdravotní péči. Soudu dále není zřejmé, proč by k udržení kontaktu s dcerou žijící v Německu měl žalobce z důvodu podle § 14a odst. 2 písm. d) pobývat v České republice. Skutkový stav byl žalovaným uspokojivě zjištěn, a ten též nepochybil, pokud došel k závěru, že žalobci nehrozí azylově relevantní pronásledování nebo hrozba vážné újmy. První námitka tak není důvodná.

34. V rámci své druhé námitky žalobce napadenému rozhodnutí vytýká nedostatečné odůvodnění neudělení tzv. národního humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona. Z textu žaloby však vyplývá, že materiálně žalobce napadá nedostatečné zjištění zdravotního stavu a jeho nesprávné posouzení ve vztahu ke jmenovaným institutům. Soud proto uvedenou námitku posoudil touto optikou.
35. Povahou humanitárního azylu se ve své judikatuře NSS mnohokrát zabýval, například v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, podle nějž *„[u]stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je ‚případ zvláštního zřetele hodný‘ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy ‚lze udělit humanitární azyl‘ představuje správní uvážení.“* Postavení této formy mezinárodní ochrany v českém uprchlickém právu vymezil NSS v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, podle nějž *„[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (...), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Tuto argumentaci NSS dále rozvinul v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, podle nějž *„[s]právní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (...), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou.“*
36. Z uvedené judikatury vyplývá, že žalovaný užil v tomto případě správní uvážení, a soud proto může rozhodnutí o jeho neudělení přezkoumat pouze v omezeném rozsahu, tedy zda žalovaný vyšel z dostatečně zjištěného stavu věci, zda jeho postup odpovídá zásadám logiky a zda je v souladu s účelem sledovaným § 14 zákona o azylu. Na udělení této formy mezinárodní ochrany není právní nárok. Je věcí správního uvážení žalovaného, zda udělena bude či nikoliv, a soud jej nemůže v tomto zastoupit. V kontextu námitky tak posoudí, zda byl skutkový stav uspokojivě zjištěn a zda se při jeho posuzování nedopustil žalovaný excesu.

37. Co se skutkového stavu týče, je vhodné v tomto kontextu připomenout rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, v němž tento soud uvádí, že „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí.“ Žalobce zprvu zmínil, že měl historicky určité obtíže, konkrétně X v Polsku, údajně též měl vykašlávat krev v průběhu svého pobytu ve věznici v pražské Ruzyni. Při sdělení údajů k žádosti ani při pohovoru však dále netvrdil, že by měl mít další zdravotní problémy. Předložil dva dokumenty označené oba jako Karta historii zdrowia i choroby, ze dnů 17. 1. 2023 a 31. 1. 2023, z nichž plyne, že žalobce trpěl v roce 2015 X, a v lednu 2023 u něj byla zjištěna X. Dále si stěžoval na bolesti břicha. Uvedené skutečnosti žalovaný z podkladů pro rozhodnutí zjistil, a vypořádal je tak, že nejsou azylově relevantní. Tvzení, že žalobce čeká na operaci X, se objevuje poprvé v žalobě. Soud k němu proto nemůže přihlídnout, neboť vychází ze skutkového a právního stavu, jaký tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Zároveň není možné tuto zákonnou koncentraci prolomit skrze § 32 odst. 9 zákona o azylu, když takový postup zákon připouští pouze v případě nové skutečnosti svědčící o pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo hrozbě vážné újmy podle § 14a téhož zákona. Soud má proto za to, že skutkový stav byl v rámci možností řízení o mezinárodní ochraně žalovaným spolehlivě zjištěn.
38. Dále je třeba se věnovat otázce logického postupu a případné libovůle žalovaného při posuzování možnosti udělit humanitární azyl. Ze sdělení údajů k žádosti ze dne 15. 6. 2023 plyne, že žalobce uvedl jako jediný zdravotní problém X, který prodělal v Polsku, ale že se aktuálně cítí dobře. Tyto problémy zmínil i na pohovoru téhož dne. Žalovaný uvedl, že se v tomto ohledu zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, nicméně skutečnosti zvláštního zřetele hodné s přihlédnutím k jeho věku a zdravotnímu stavu nenalezl.
39. Judikatura se ustálila v názoru, v jakých situacích se tato forma mezinárodní ochrany typicky uděluje. Takové důvody nastiňuje např. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009-71, podle něž lze humanitární azyl udělit „např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.“ Uvedený výčet není a z podstaty tohoto institutu nemůže být uzavřený. Nemoc obecně lze považovat za důvod zvláštního zřetele hodný, pro nějž je možné udělit humanitární azyl, nicméně musí jít o obtíže zvláště závažné, jejichž léčba je v domovské zemi zcela objektivně nemožná. Zdravotní stav žalobce nedosahuje této intenzity. Ten navíc dále uvedl, že důvodem jeho žádosti o azyl je, mimo jiné, „normální přístup ke zdravotní péči,“ což není samo o sobě důvodem pro udělení humanitárního azylu (srov. usnesení NSS ze dne 25. 8. 2011, č. j. 4 Azs 7/2011-117). Lze proto uzavřít, že žalovaný postupoval logicky. V rámci možností azylového řízení vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a nevybočil z přípustných mezí správního uvážení, pokud žalobci neudělil humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu.
40. Dále se uvedená námitka týká neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Ta se obecně udělí tehdy, hrozí-li žadateli v případě navrácení do domovského státu nebezpečí vážné újmy. Tento pojem představuje legislativní zkratku pro skupinu rizik uvedených v § 14a odst. 2 zákona o azylu, který byl v tomto rozsudku citován shora. Je však zjevné, že případné zdravotní obtíže nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v této formě. Rizika vyjmenovaná v uvedeném ustanovení mají svůj původ v

jednání státních orgánů, soukromých osob nebo jejich skupin v zemi původu, a v případě žádostí podaných do 30. 6. 2023 je důvodem pro její udělení též rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný postupoval správně, pokud žalobci neudělil doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a. Pro tento postup nebyly dány zákonné předpoklady, protože tu nejsou důvody vážné újmy podle § 14a odst. 2. zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023. V odůvodnění svého rozhodnutí se žalovaný uspokojivě vypořádal s tvrzeními žalobce. Druhá námitka je tedy též nedůvodná.

41. Soud měl skutkový stav za dostatečně zjištěný na základě údajů obsažených ve správním spisu. Další dokazování neprováděl, v případě překladu lékařské zprávy ze dne 18. 1. 2023 pro nadbytečnost, v případě informací z internetových zdrojů, na něž žalobce odkázal v žalobě, a titulních stran článků k ní přiložených pro jejich zjevnou irelevanci a absenci azylově relevantních tvrzení, která by měla být těmito důkazy prokázána. V případě lékařské zprávy ze dne 31. 5. 2024 soud důkazní návrh neprovedl též pro jeho opožděnost, kdy nejde o novou skutečnost, k níž by bylo možné přihlídnout v řízení před soudem podle § 32 odst. 9 zákona o azylu, nadto nelze mít bez dalšího tuto skutečnost, resp. tvrzen, za azylově relevantní.

VI. Závěr a náklady řízení

42. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 10. 12. 2024

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce